



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Záviskou v právní věci žalobce **P. Č.**, zastoupeného JUDr. Ladislavem Kolačkovským, advokátem se sídlem Panská 6, Praha 1, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení** se sídlem Křížová 25, Praha 5, k žalobě proti správnímu rozhodnutí žalované ze dne 15.7.2014, **o nároku na starobní důchod**

t a k t o :

I. Rozhodnutí žalované ze dne 15.7.2014 **se zrušuje** a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.

II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci k rukám advokáta náklady řízení v částce **4.450,- Kč** do 60-ti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobci byla zamítnuta žádost o starobní důchod pro nesplnění podmínek ust. § 31 a § 74 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zdp).

[2] Žalobce v zastoupení advokátem podal u zdejšího soudu v zákonné lhůtě žalobu proti v záhlaví označenému rozhodnutí. Za žalobní body označil:

a) nesprávné zhodnocení 15ti roků v I.A kategorii, když s odvoláním na § 9 – náhradní doby, § 14 – pracovní kategorie a § 21 – podmínky nároku na starobní důchod, není vyloučena možnost započítat invalidní důchod a studium na střední škole jako náhradní

dobu zaměstnání, jak uvedeno na str. 6 rozhodnutí ze dne 15.7.2014,

b) ač je uvedeno, že doba studia na učilišti byla započtena v I.AA kategorii, je zcela opomenuto studium na střední škole od září 1980 do dubna 1981,

c) žalovaná neuvedla, proč má za to, že u žalobce nebyly splněny podmínky na započtení doby pobírání invalidního důchodu jako náhradní doby pojištění,

d) nevypořádala se s námitkou k možnosti získání potřebné doby zaměstnání včetně započtení náhradních dob pojištění z kategorie I.A, jak uvedeno v § 14 odst. 1 písm. b) zákona č. 100/88 Sb.,

e) žalobce již v r. 2011 obdržel informativní list důchodového pojištění, ve kterém žalovaná uznávala dobu studia v letech 1980 a 1981 jako náhradní dobu pojištění, navzdory této skutečnosti se však tato informace v dalších podkladech již nevyskytuje. Žalovaná tedy neuznala dobu studia na Střední průmyslové škole v Ostravě jako oprávněný nárok do zařazení studia do doby zaměstnání v I.A kategorii,

f) žalobce trvá na tom, že byl zaměstnán v I.A, popř. v I.AA kategorii nepřetržitě od nástupu do učebního poměru 1.9.1977 do 31.12.1992, včetně započtení náhradních dob pojištění, tj. invalidního důchodu a dob studia či přípravy na povolání, přičemž nikdy zaměstnanecký poměr nepřerušil. Vzhledem k tomu, že pokud invalidní důchod trval ke dni 31.12.1992, návrat do zaměstnání se pro možnost přiznání této náhradní doby jako v zaměstnání I.A kategorie nevyžaduje, je zjevné, že pokud i uvedená doba studia bude díky obklopenosti I.A přiznána, nedošlo k žádnému přerušení trvání zaměstnání. Žalobce pobíral invalidní důchod v období od 25.3.1990 do 17.10.1998,

g) žalobce nevidí důvod pro nemožnost aplikace Dodatek č. 4 k Příkazu ministra č. 30/2006, když není pravdivá téze, že možné odstranění tvrdosti platí pouze pro kategorii I.AA, nýbrž je platný též pro kategorii I.A,

h) odkazuje se na Nález ÚS sp. zn. I. ÚS 1415/10 ze dne 23.8.2010, dle kterého při výkladu a aplikaci právních předpisů nelze opomíjet jejich účel, smysl atd. Navrhl napadené rozhodnutí zrušit a uložit žalované, aby o žádosti znovu rozhodla a zaplatit náklady řízení do tří dnů od právní moci rozsudku.

[3] Žalovaná ve svém vyjádření ze dne 21.1.2015 k žalobě setrvala na stanovisku správnosti a zákonnosti napadeného rozhodnutí a navrhla soudu, aby žaloba byla zamítnuta.

[4] Žalovaná rozhodnutím ze dne 3.3.2014 č. I. ve věci žádosti o starobní důchod žádost zamítla pro nesplnění podmínek ust. § 31 zdp s odůvodněním, že věková hranice se snižuje na 55 let pojištěnci, který byl zaměstnán alespoň po dobu uvedenou v ust. § 29 odst. 1 zdp, jestliže by zaměstnán nejméně 15 roků v zaměstnání I.AA pracovní kategorie. Účastník řízení ke dni 5.1.2014 získal pouze 10 roků a 184 dnů pojištění. Vzhledem k tomu, že nezískal alespoň 15 roků ve vybraných zaměstnáních v hornictví I.AA prac. kategorie, nesplňuje podmínky nároku na starobní důchod.

[5] Žalovaná rozhodnutím ze dne 3.3.2014 č. II. jako orgán příslušný k rozhodování podle § 5 písm. a) bodu 5 zák.č. 582/1991 Sb. a podle Příkazu ministra práce a sociálních věcí č. 30/2006, ve znění Dodatku č. 4 k tomuto Příkazu, rozhodla o žádosti o starobní důchod o odstranění tvrdosti předpisů ze dne 23.12.2013 tak, že pro nesplnění podmínek stanovených v Pověření ministra práce a sociálních věcí ČR, vydaném podle § 4 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů,

Příkazem ministra práce a sociálních věcí č. 30/2006, ve znění Dodatku č. 4 k tomuto Příkazu, žádost o odstranění tvrdosti předpisů o sociálním zabezpečení ze dne 23.12.2013 tak, ji zamítla.

[6] Napadeným rozhodnutím žalovaná námitky zamítla a své rozhodnutí ze dne 3.3.2014 č.j. X potvrdila. V odůvodnění uvedla, že tímto rozhodnutím zamítla žádost účastníka řízení o starobní důchod pro nesplnění podmínek ust. § 31 a § 74 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zdp“). Napadené rozhodnutí bylo účastníku řízení doručeno dne 10.3.2014. Podle ust. § 74 zdp nároky na snížení věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod podle předpisů platných před 1. lednem 1996 po odpracování stanovené doby zaměstnání v I. pracovní kategorii nebo v I. (II.) kategorii funkcí zůstávají zachovány do 31. prosince 2018. Snížená věková hranice pro vznik nároku na starobní důchod s přitom považuje pro účely tohoto zákona za důchodový věk. Účastník řízení získal v zaměstnání I.AA pracovní kategorie, tj. v kategorii uvedené v § 14 odst. 2 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb., celkem 10 roků a 236 dnů pojištění (nezískal potřebných 15 let) a nesplňuje tak podmínky § 21 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném do 31.12.1995 pro vznik nároku na starobní důchod v 55 letech. Důchodového věku, stanoveného na základě uvedených zvláštních ustanovení by účastník řízení dosáhl 5.1.2017. K části námitek účastníka řízení, kterými požaduje zařazení veškerých dob studia a pobírání invalidního důchodu jako dob hodnocených ve zvýhodněné pracovní kategorii I.AA, žalovaná uvádí, že jak vyplývá z osobního listu důchodového pojištění ze dne 27.2.2014, který byl součástí napadeného rozhodnutí, byla doba studia druhého a třetího ročníku Středního odborného učiliště hornického hodnocena a započtena právě v preferované kategorii I.AA. Doba pobírání plného invalidního důchodu v období od 25.3.1990 do 17.10.1998 se považuje za dobu účasti na pojištění, nelze ji však hodnotit jako dobu zaměstnání v preferované pracovní kategorii. Jako doba zaměstnání I. (II.) pracovní kategorie se započítává doba výkonu práce podle popisu pracovních činností zaměstnání uvedených v příslušném resortním seznamu zaměstnání zařazených do I. a II. pracovní kategorie pro účely důchodového zabezpečení. Kromě této doby se jako doba zaměstnání I. (II.) pracovní kategorie započítávají též náhradní doby, s výjimkou doby nezaměstnanosti, doby stanovené Nařízením vlády Československé socialistické republiky č. 117/1988 Sb. V rámci šetření v námitkovém řízení byla započtena nová doba pojištění v kategorii I.AA v období od 1.2.1990 do 24.3.1990 v rozsahu 52 dní. Zápočet je však bez vlivu na napadené rozhodnutí, neboť účastník řízení nadále nesplňuje podmínky pro snížení věkové hranice pro odchod do starobního důchodu (celkem získal v I.AA pracovní kategorii 3886 dní, tj. 10 let a 236 dní). Žalovaná také uvádí, že nebyl prováděn výpočet výše starobního důchodu, ale hodnocení dob pro nárok na starobní důchod v 55 letech. Žalovaná byla pověřena Příkazem ministra práce a sociálních věcí č. 30/2006, vydaným na základě ust. § 4 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, aby ve své působnosti rozhodovala o některých taxativně vyjmenovaných žádostech o odstranění tvrdosti zákona. Žalovaná tak rozhoduje také o žádostech spojených s prominutím podmínky získání doby zaměstnání se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech (I.AA pracovní kategorie) potřebné pro nárok na starobní důchod v 55 až 59 letech, jestliže příčinou nesplnění této podmínky bylo skončení zaměstnání v I.AA pracovní kategorii ze zdravotních důvodů, pokud doba chybějící do příslušné

potřebné doby zaměstnání v hornické I.AA pracovní kategorii činila nejvýše 364 dnů. Dalším případem jsou žádosti o přiznání nebo úpravu starobního důchodu spojené s prominutím podmínky získání alespoň 15 roků v ostatních zaměstnáních v hornictví vykonávaných pod zemí v hlubinných dolech pro účely § 21 odst. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Sb., ve znění účinném ke dni 31.12.1995, jestliže příčinou nesplnění podmínky bylo skončení zaměstnání v hornické I.AA pracovní kategorii ze zdravotních důvodů, pokud doba chybějící do příslušné doby zaměstnání v hornické I.AA pracovní kategorii činila nejvýše 182 dnů. Podle vyjádření MPSV ČR č.j. 2008/60483-24 nelze podmínku získání potřebné doby v zaměstnání v hornické I.AA pracovní kategorii považovat za splněnou v případech, kdy doba od skončení zaměstnání do 31.12.1992 je kratší než doba, která schází do příslušné potřebné doby zaměstnání v I.AA pracovní kategorii. Účastníku řízení do potřebné doby v preferované pracovní kategorii (15 roků) chybí 1589 dnů, do 31.12.1992 mu však chybí 1013 dnů v I.AA pracovní kategorii. Vzhledem k tomu, že podmínku trvání zaměstnání v preferované pracovní kategorii do 31.12.1992 lze prominout výhradně s prominutím podmínky získání potřebné doby pojištění a doba chybějící do příslušné doby zaměstnání v hornické I.AA pracovní kategorii výrazně přesahuje uvedených maximálně 1821 dnů, nemohla žalovaná dodatek č. 4 k Příkazu ministra č. 30/2006 aplikovat a žádosti účastníka řízení vyhovět.

[7] Z obsahu správního spisu bylo zjištěno, že žalobce požádal dne 23.12.2013 o starobní důchod před dosažením důchodového věku od 5.1.2014 s ohledem na sníženou věkovou hranici dle § 21 odst. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Sb., kdy skončil výkon zaměstnání v I.AA pracovní kategorii z důvodu úrazu, a byl mu přiznán plný invalidní důchod. Současně v této žádosti na straně 3 požádal o odstranění tvrdosti zákona, neboť k 31.12.1992 získal pouze 14 let a 122 dní v kategorii I.AA + I.A, a tudíž požádal o prominutí potřebných 15 let. Dále ze spisu zjištěno, že žalobci byl přiznán od 18.4.1991 invalidní důchod. V osobním listě důchodového zabezpečení ze dne 22.2.1991, že žalobci je započteno celkem 11941 dnů ve III. pracovní kategorii, 3343 dnů v I.AA pracovní kategorii, přičemž doba do 18ti let je hodnocena ve III. pracovní kategorii. Na osobním listu důchodového pojištění ze dne 27.2.2014 celkem vykázáno 12105 dnů pojištění, tj. 33 roků a 60 dnů, přičemž doba pojištění v I.AA v počtu 491 dnů od 1.9.1977 do 4.1.1980

od 5.1.1980 do 18.6.1980 – 166 dnů

od 19.6.1980 do 31.12.1985 – 1686 dnů v I.AA + 336 dnů

od 1.1.1986 do 31.12.1986 – 365 dnů v I.AA

od 1.1.1987 do 31.12.1987 – 365 dnů v I.AA

od 1.1.1988 do 31.12.1988 – 365 dnů v I.AA + 1 den

od 1.1.1989 do 31.12.1989 – 365 dnů v I.AA

od 1.1.1990 do 31.1.1990 – 31 dnů v I.AA

od 25.3.1990 do 17.10.1998 – pobírání důchodu vyjma období 21.4.1993 do 31.12.1993, kdy je vykázáno OSVČ.

Dále zjištěno, že doba pobírání invalidního důchodu je vedena jako vyloučená doba.

[8] Z osobního listu důchodového pojištění ze dne 16.12.2014, že žalobci do 18ti let věku bylo započteno 491 dnů v I.AA pracovní kategorii a dále v I.AA pracovní kategorii ještě započteno 3399 dnů, přičemž poslední den připadl na 24.3.1990 a od 25.3.1990 již je vykázáno pobírání důchodu.

[9] Žalobce v námitkách ze dne 10.4.2014 jednak odkázal na Listinu základních práv a svobod, na rozhodnutí NSS, dále odkázal na ust. zákona č. 100/88 Sb., které citoval i v žalobě s tím, že splňuje podmínky pro přiznání starobního důchodu, jakož i podmínky pro odstranění tvrdosti zákona. Uvedl, že se připravoval pro výkon povolání a následně povolání vykonával v období:

od 1.9.1977 do 30.6.1978, 1. ročník SOU hornické,

od 1.9.1978 do 30.6.1980, 2. a 3. ročník SOU hornické, kdy příprava probíhala v dole a nutno započítat jako I.AA,

od 23.6.1980 do 31.1.1990, horník razič – přípravy,

od 1.9.1980 do dubna 1981 – studium na střední průmyslové škole hornické, 2. ročník, kdy studium ukončeno dohodou a poté plynulý přechod zpět do dolu jako horník razič,

od 1.2.1990 přeřazen v dole na základě rozhodnutí LPK do přípravy a jako požární hlídka,

od 25.3.1990 – přiznán plný invalidní důchod, který pobíral do 17.10.1998. Účastník byl i během studia na SPŠH stále zaměstnán a nutno tuto dobu hodnotit jako náhradní dobu dle § 18 odst. 3 zákona č. 100/88 Sb., když se doba studia do r. 1995 považovala za dobu zaměstnání. Od ukončení učiliště v červnu 1980 až do 31.12.1992 pracoval nepřetržitě v I.A, resp. v I.AA s přihlédnutím k náhradním dobám. Odpracoval tak více než 14 let v I.A kategorii, a tudíž by bylo možno shora uvedený Příkaz ministra aplikovat. V této souvislosti odkázal na rozhodnutí NSS č.j. 6Ads 141/2011-87. Vzhledem k tomu, že byl přeřazen ze zdravotních důvodů, je možno období pobírání invalidního důchodu započítat jako náhradní dobu v I.A dle § 14 odst. 2 písm. b) zákona č. 100/88 Sb. Nedostatečně se žalovaná vypořádala, když neuvedla důvody nemožnosti odpracování 15 let účastníkem řízení do konce r. 1992 se započtením náhradních dob s odkazem na rozhodnutí NSS č.j. 4Ads 123/2006-37.

[10] Žalobce žádostí ze dne 23.12.2013 požádal o starobní důchod před dosažením důchodového věku s ohledem na sníženou věkovou hranici dle § 21 odst. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Sb., kdy skončil výkon zaměstnání v I.AA pracovní kategorii z důvodu úrazu a byl mu přiznán plný invalidní důchod. Současně v této žádosti požádal o odstranění tvrdosti zákona, neboť k 31.12.1992 získal pouze 14 let a 122 dní v kategorii I.AA + I.A, a tudíž požádal o prominutí potřebných 15 let. Žalovaná o žádosti rozhodla dvěma rozhodnutími ze dne 3.3.2014, které označila římskými čísly, jako rozhodnutí I., jímž zamítla žádost pro nesplnění podmínek ust. § 31 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen zdp) z důvodu, že věková hranice se snižuje na 55 let pojištěnci, který byl zaměstnán alespoň po dobu uvedenou v ust. § 29 odst. 1 zdp, jestliže byl zaměstnán nejméně 15 roků v zaměstnání v I.AA pracovní kategorii, přičemž účastník řízení ke dni 5.1.2014, od něhož žádá o přiznání starobního důchodu, získal pouze 10 roků a 184 dnů pojištění. Rozhodnutím č. II. žalovaná rozhodla o žádosti o odstranění tvrdosti zákona tak, že pro nesplnění podmínek stanovených v Pověření ministra práce a sociálních věcí ČR, vydaném podle § 4 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., Příkazem ministra práce a sociálních věcí č. 30/2006, ve znění Dodatku č. 4 k tomuto příkazu, žádost zamítla. Obě rozhodnutí obsahovala poučení o možnosti podat námitky ve lhůtě do 30 dnů ode dne následujícího po dni oznámení rozhodnutí u kterékoliv OSSZ. Žalobce podal dne 10.4.2014 námitku proti oběma rozhodnutím a zcela konkrétně uvedl, že se jedná o námitky proti rozhodnutí I. a rozhodnutí II. č.j. X – obě

rozhodnutí vydaná dne 3.3.2014. Žalovaná o námitkách rozhodla dne 15.7.2014 (napadené rozhodnutí v tomto řízení) jediným výrokem tak, že "námitky se zamítají a rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení č.j. X ze dne 3.3.2014 se potvrzuje". Odůvodnění napadeného rozhodnutí se vztahuje k oběma „prvostupňovým“ rozhodnutím.

[11] Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení o námitkách o důchodových nárocích jsou dle hlavy II. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s.ř.s.), přezkoumatelná soudem, avšak podle ust. § 106 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. rozhodnutí o žádosti o odstranění tvrdosti předpisů o sociálním zabezpečení jsou vyloučena ze soudního přezkumu.

[12] S odvoláním na ustanovení citované v odstavci [11] tohoto rozsudku soudu nepřisluší rozhodovat o žalobě, která směřuje proti rozhodnutí o odstranění tvrdosti zákona. Tak, jak bylo uvedeno v odstavci [10] tohoto rozsudku, žalobce požádal o starobní důchod před dosažením důchodového věku a současně požádal o odstranění tvrdosti zákona. Žalovaná toto ctí, jestliže dne 3.3.2014 vydala dvě samostatná rozhodnutí sice pod stejným číslem X, avšak s rozlišením označení I. a II. Žalobce zcela konkrétně a nezaměnitelně v námitkách uvedl, že napadá obě rozhodnutí. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je sice seznatelné, že žalovaná se zabývala námitkami v plném rozsahu, tedy jak do rozhodnutí č. I. tak i do rozhodnutí č. II., avšak toto nevyjádřila ve výroku napadeného rozhodnutí. Žalovaná rozhodla v jednom výroku, a to tak, že rozhodnutí se potvrzuje, tedy rozhodla jen o jednom rozhodnutí, přičemž neoznačila, zda rozhodla o rozhodnutí č. I. či č. II.; v odůvodnění se však vypořádala se svými úvahami ve vztahu k oběma rozhodnutím.

[13] Vzhledem k uvedenému v odstavcích [10] a [12] tohoto rozsudku nezbylo soudu než vyslovit, že napadené rozhodnutí pro rozpor mezi odůvodněním a výrokem je nesrozumitelné, což ve svém důsledku činí rozhodnutí nepřezkoumatelným, a proto je soud pro vady řízení zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení dle ust. § 78 odst. 1 věty první s.ř.s. Vzhledem k nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí soud se nezabýval důvodnostmi žalobních bodů a napadené rozhodnutí v jejich mezích nepřezkoumával.

[14] Soud zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil žalované k dalšímu řízení; žalovaná znovu ve věci rozhodne, přičemž bude respektovat, že o jedné žádosti rozhodla dvěma samostatnými rozhodnutími a námitky směřovaly proti oběma rozhodnutím, tedy jak proti rozhodnutí ze dne 3.3.2014/LL č.j. X označené č. I. tak i proti rozhodnutí ze dne 3.3.2014/LL č.j. X označené č. II.

[15] Pokud se týká náhrady nákladů řízení soud vyhodnotil, že žalobce byl ve věci úspěšný, přestože se soud důvodnostmi žalobních bodů nezabýval. Soud přihlédl k tomu, že žalovaná je vybavena vysoce odborným aparátem, proto by jejich rozhodnutí měla být pro svou preciznost a srozumitelnost přezkoumatelná. Žalobci proto byla podle § 60 odst. 1, 2 s.ř.s. přiznána náhrada nákladů řízení sestávající z jízdného z bydliště, které žalobce soudu uvedl, tedy z Frýdku-Místku do Ostravy a zpět při použití veřejné dopravy, a to vlakem, což činí dle webových stránek IDOS **68,- Kč**, dále byla přiznána

náhrada nákladů za zastupování žalobce advokátem, a to za tři požadované úkony právní služby á 1.000,- Kč (převzetí věci, sepsání žaloby a účast u jednání soudu dle § 11 odst. 1 písm. a/, písm. d/ a g/ vyhl. č. 177/1996 Sb.), tj. **3.000,- Kč** plus třikrát paušální částka á 300,- Kč dle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky, tj. **900,- Kč** a dále jízdné vlakem z Brna do Ostravy v částce **332,- Kč** a autobusem společnosti Student Agency z Ostravy do Brna v částce **150,- Kč**. Nebylo přiznáno jízdné za taxi v Brně k rannímu vlaku, který z Brna odjížděl v 6:20 hodin v částce 400,- Kč; soud nepřiznal jízdné taxislužbou k vlaku s ohledem na čas odjezdu vlakem, kdy se nejednalo o zvláště časnou hodinu odjezdu. Celkem náklady řízení tak byly vyčísleny na částku 4.450,- Kč. Žalovaná byla zavázána povinností tuto částku uhradit k rukám advokáta ve lhůtě do 60ti dnů od právní moci rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ostravě dne 4. listopadu 2015

JUDr. Jana Záviská
samosoudkyně